

**Høgskolen
i Innlandet**

Skole er best på skolen

En spørreundersøkelse blant elever om deres erfaringer
med hjemmeskole

Thomas Nordahl

08.06.20

Forord

I denne korte rapporten presenteres funn fra en spørreundersøkelse som ble gjennomført blant elever i gamle Hedmark fylke om deres opplevelse av hjemmeskole. Denne undersøkelsen ble gjennomført på kort varsel i en tid da skoleledere og lærere hadde mer enn nok med å forsøke å starte opp igjen en vanlig skole med klare begrensninger tilknyttet smittevern. Undersøkelsen kunne ikke blitt gjennomført om ikke skoleeiere, skoleledere og lærere gjorde de oppgavene som var helt nødvendig for gjennomføringen. Videre skal foreldre og elever ha en stor takk for at så mange elever faktisk svarte på disse spørsmålene vi har stilt om hjemmeskole.

Ideen til undersøkelsen kom helt i slutten av april. Etter det har vi arbeidet med å utforme spørreskjema, involvere kommuner og skoler, utforme ulike informasjonsskriv og etablere et nettsted for gjennomføringen av undersøkelsen i samarbeid med Conexus AS. Vi åpnet undersøkelsen for gjennomføring 11.05 og avslutte den 20.05. Etter det har vi kvalitetssikret data, kjørt ulike statistiske analyser og utarbeidet en kort rapport. På Senter for praksisrettet utdanningsforskning (SePU) har vi vært et team som har stått for gjennomføringen av undersøkelsen. Førstemanuensis Ann Gustavsen og førstemanuensis Ellen Nettet Mælan har sammen med professor Thomas Nordahl arbeidet med utformingen av spørreskjemaet og som er brukt. Ann Gustavsen har utformet informasjonsskriv og kvalitetssikret nettløsningen. De statistiske analysene er gjennomført av Sigrid Øyen Nordahl.

Hamar 08.06.20

Innholdsfortegnelse

1. BAKGRUNN	5
2. UTVALG OG METODE	7
2.1 UTVALG	7
2.2 SPØRRESKJEMA.....	8
2.3 STATISTISKE ANALYSER	9
2.4 FORTOLKNING AV RESULTATENE	9
3. RESULTATER FRA SPØRREUNDERSØKELSEN	11
3.1 OPPLEVELSER OG ERFARINGER MED HJEMMESKOLE.....	11
3.2 SAMMENLIGNING AV ELEVENES ERFARINGER I VANLIG SKOLE OG I HJEMMESKOLE	14
3.3 VARIASJONER MELLOM ELEVGRUPPER	18
3.4 EN SAMLET VURDERING	24
LITTERATURLISTE	26

Tabelliste

Tabell 3.1: Arbeidsplaner	11
Tabell 3.2: Arbeidsplaner	11
Tabell 3.3: Hjelp med oppgaver.....	12
Tabell 3.4: Tema i fagene	12
Tabell 3.5: Arbeidsmåter og tilgang til nettbrett, PC og nett.....	13
Tabell 3.6: Motivasjon og arbeidsinnsats	15
Tabell 3.7: Støtte fra læreren	16
Tabell 3.8: Tilbakemeldinger fra læreren.....	17
Tabell 3.9: Forventning om egen mestring fordelt på nivå i norsk.....	23

Figurliste

Figur 3.1: "Hvis det er oppgaver jeg ikke forstår er det lett å få hjelp fra lærer" fordelt på trinn	19
Figur 3.2: "Jeg føler jeg har fått den hjelpen jeg har hatt behov for ved hjemmeskole" fordelt på trinn.....	20
Figur 3.3: "Lærerne gir meg skriftlige tilbakemeldinger på oppgaver jeg leverer" fordelt på trinn	20
Figur 3.4: "Lærerne gir meg muntlige tilbakemeldinger på telefon eller på nettet" fordelt på klassestørrelse	22

1. Bakgrunn

Fra 12. mars har skoleelevene i Norge vært i en helt unik og spesiell situasjon. Ut fra et smittevern hensyn ble det bestemt at alle landets skoler skulle stenge. Skoleledere og lærere kastet seg raskt rundt og tok i bruk ulike digitale løsninger, og alle former for undervisning ble gjennomført digitalt i en hjemmeskole. For elevene på mellomtrinnet og ungdomstrinnet startet skolen i noen grad opp igjen fra 11.05., men fortsatt med delvis hjemmeskole, litt uteskole og egne kohorter i skolens arealer. Fra 02.06. er det åpnet for vanlig skole igjen med noen begrensende regler tilknyttet smittevern. Flere skoler og kommuner melder også om at de ikke vil være tilbake i vanlig skoledrift før over sommerferien. I praksis vil derfor en rekke elever i Norge med sommerferien som står for tur, ha 5 måneder uten den vanlige hverdags-skolen.

I denne perioden har det ikke vært gjennomført noen undersøkelser der elever er blitt spurt om hvordan de opplever denne hjemmeskolen og hva og hvordan de lærer. Norsk skole har aldri tidligere vært lukket på denne måten, og vi vet lite om hva en slik skolelukning kan ha ført til for ulike elevgrupper.

Nasjonalt har det i denne perioden blitt sendt klare retningslinjer for smittevernstiltak i skolene både for starten med de minste elevene og senere for mellomtrinn og ungdomstrinn. Det har imidlertid vært få pedagogiske retningslinjer om hvordan en hjemmeskole bør drives, og senere også få føringer for hvordan skoler skal drives med kohorter og begrenset areal. Kunnskapsdepartementet har lagt stor vekt på at det skal finnes fram til løsninger lokalt, og det er også uttrykt tydelig at de har tillitt til at skoleeier, skoleledere og lærere klarer dette. Lite statlig styring og stor lokal frihet kan også ha ført til store variasjoner i hvordan hjemmeskolen er blitt gjennomført.

Videre ble det i perioden med hjemmeskole formidlet historier om enkelte elever som mestret hjemmeskolen bedre enn vanlig skole, og at de både arbeidet bedre og hadde et godt læringsutbytte. Det ble også uttrykt at skoleledere og lærere nå strakk seg langt for å realisere en best mulig hjemmeskole. Inntrykket fra disse enkelthistoriene var at denne hjemmeskolen fungerte godt og at både elever og lærere løste dette på en god måte.

Vi kan si at det har vært påfallende liten debatt om hjemmeskolens konsekvenser for elevene. Elevene i grunnskolen har rett og plikt til grunnskole, og det kan diskuteres i hvilken grad disse rettighetene har blitt realisert etter 12. mars. En tydelig og kritisk stemme har imidlertid vært barneombudet som har uttrykt sterke bekymringer omkring særlig de sårbare elevenes situasjon i en hjemmeskole.

Ved Høgskolen i Innlandet bestemte vi oss for å forsøke å få gjennomført en undersøkelse blant elevene fra 5. til 10. trinn i grunnskolen for å få et bilde av hvordan hjemmeskolen er erfart og opplevd. I perioden 11.05 til 20.05 fikk vi gjennomført en spørreundersøkelse om hjemmeskole blant grunnskoleelever i gamle Hedmark fylke. Det er tilsammen 4106 elever

fra 5. til 10. klassetrinn som har svart på undersøkelsen. Hensikten med spørreundersøkelsen var å få fram elevenes erfaringer med hjemmeskole knyttet til hvordan det har vært å arbeide hjemme, hvilken støtte de har fått fra lærerne, hvordan undervisningen og elevenes arbeid har foregått o.l. Dessuten har vi brukt spørsmål om trivsel, arbeidsinnsats og tilbakemeldinger fra lærer som elevene har svart på tidligere da de hadde vanlig skole. Dermed kan vi sammenligne elevenes erfaringer med hjemmeskole opp mot deres erfaringer og opplevelser i den vanlige skolen.

2. Utvalg og metode

Denne spørreundersøkelsen ble valgt gjennomført i gamle Hedmark fylke i Innlandet. Grunnen til dette var at Høgskolen i Innlandet sammen med Fylkesmannen i Innlandet driver et utviklingsprosjekt som er kalt «Kultur for læring». Her er alle skolene i de 21 kommunene med, og det er tidligere gjennomført to kartleggingsundersøkelser i skolene. Denne nære kontakten med skoleeiere og skoleledere i Hedmark gjorde det derfor mulig å gjennomføre en undersøkelse på kort tid. Det var noen skoler som valgte å ikke delta på grunn av de ekstrabelastninger de hadde med åpning av skolene igjen. 93 grunnskoler har deltatt i undersøkelsen.

Undersøkelsen er lagt opp slik at de enkelte skolene skal ha rask tilgang til sine resultater. Dette skjer ved at det er satt opp en resultatportal som skolene kan gå inn på for både å se hvordan egne elever har svart og kunne sammenligne seg med andre skoler. Resultatportalen åpnet 02.06. Oppsettet for denne resultatportalen er skolene kjent med fra tidligere undersøkelser.

2.1 Utvalg

Utvalget av elever var alle elever på mellomtrinnet og på ungdomstrinnet. Grunnen til at elever på småskoletrinnet ikke er med er fordi de ikke har tilstrekkelig leseferdigheter til å kunne svare på denne type spørsmål. Spørreundersøkelsen er gjennomført digitalt i hjemmet til elevene. Dette foregikk ved at foreldrene fikk informasjonen om alle forhold omkring undersøkelsen. Foreldrene ga sitt samtykke til at barnet kunne delta ved å gi en nettløse til sitt barn der barnet kunne svare på spørsmålene. Denne prosedyren vil nødvendigvis føre til en noe lav svarprosent, men prosedyren var nødvendig fordi det ikke var mulighet til å bruke vanlige samtykke-erklæringer og gjennomføring av spørreundersøkelsen for elevene på skolen.

Svarprosenten i undersøkelsen er 41,3 beregnet ut fra alle elever på mellomtrinnet og ungdomstrinnet i Hedmark i de skolene som har deltatt. Dette er i utgangspunktet lavt og kan innebære at utvalget ikke er representativt for elevene på mellomtrinnet og ungdomstrinnet i Hedmark. Vi har imidlertid analysert noen bakgrunnsvariabler for å undersøke representativiteten. Andelen gutter og jenter er lik, så det er liten grunn til å tro at kjønnsforskjeller har spilt inn på svarene. Videre har vi opplysninger om elevenes standpunktkarakterer til jul i fagene norsk, matematikk og engelsk. Når vi sammenligner dette med undersøkelser i Hedmark der 96 % av elevene har deltatt, er fordelingen på karakternivå noe underrepresentativt på svakpresterende elever (25,8 % mot 33,9 %) og noe overrepresentativt på høyt-presterende elever (33,2% mot 27,1%). Dette indikerer også at det er en svak overvekt av barn av foreldre med høyt utdanningsnivå fordi andelen av høytpresterende elever er klart størst blant barn av foreldre med høyt utdanningsnivå.

2.2 Spørreskjema

Flere av undersøkelsesområdene og spørsmålene er hentet fra tidligere undersøkelser og kort omformulert ved at skole er erstatt med hjemmeskole. På disse områdene og spørsmålene har vi hatt mulighet til å sammenligne tidligere svar fra elevene da de gikk i vanlig skole. Disse områdene har vært:

- *Motivasjon* på skala utviklet med bakgrunn i Rutter et al (1979), Goodlad (1984) og Nordahl (2005) og inneholder 4 spørsmål, og det er brukt en firedelt skala for (1=Helt uenig, 2= Litt uenig, 3=litt enig, 4=helt enig) hvor høyeste skåre indikerer stor grad av trivsel.
- *Arbeidsinnsats* er en elevvurdert atferds-skala fra Gresham og Elliots (1990) «Social Skills Rating System» og består av 6 spørsmål med en femdelt skala for 5.-10.trinn (1=aldri, 2=sjelden, 3=av og til, 4=ofte, 5=meget ofte) hvor høyeste skåre indikerer svært god konsentrasjon og arbeidsinnsats.
- *Støtte fra lærer* er en elevvurdert variabel hentet fra «Classroom Environment Scale» av Moos og Trickett (1974) og består av spørsmål med en firedelt skala (1=helt uenig, 2= litt uenig, 3=litt enig, 4=helt enig) og høy skåre viser til høy grad av støtte og oppmuntring.
- *Feedback i undervisningen* er hentet fra Hattie og Timperley (2007) og Wiliam (2009). Den består av 5 spørsmål hvor elever vurderer i hvilken grad de opplever å få skriftlig og muntlig tilbakemelding fra lærer og samtaler med lærer om egen læring. Svaralternativene er 1 = nei aldri, 2 = sjelden, 3 = av og til, 4 = ofte, 5 = hver dag. Høyeste skåre indikerer positiv opplevelse av feedback.
- *Forventning om mestring* er en elevvurdert variabel hentet fra Bandura (2006) og består av 4 spørsmål hvor elever vurderer grad av å mestre oppgaver, prøver på ny, gir ikke opp, tror jeg klarer oppgaver jeg får og jobber videre selv om oppgaven er vanskelig. Verdiskalaen går fra 1-4 (1=helt uenig, 2= litt uenig, 3=litt enig, 4=helt enig) hvor høy skåre indikerer stor grad om forventning om mestring.

Videre ble det utviklet 17 spesifikke spørsmål tilknyttet å drive med hjemmeskole. Disse spørsmålene er relatert til kjennskap til arbeidsplanene for hjemmeskolen, hjelp til oppgaver fra lærer, medelever og foreldre, de samme eller nye tema i fagene, bruk av ulike arbeidsformer på de digitale plattformene og elevenes tilgang til nettbrett, PC og nett. Det er ikke utformet noen spørsmål knyttet til elevenes personlige opplevelser og belastninger ved hjemmeskole, stress eller psykisk helse fordi det ville kreve et annet undersøkelsesopplegg. Derfor er det kun spørsmål relatert til det pedagogiske opplegget og hvordan skolearbeidet er utført som elevene har svart på.

2.3 Statistiske analyser

For å få en innledende oversikt over materialet, både når det gjelder det substansielle innholdet og spredningen i svarene, er det gjennomført frekvensanalyser for alle variablene. Frekvensfordelingen gir et bilde av materialet innenfor de ulike måleinstrumentene. Videre har det vært vesentlig å gjennomføre variansanalyser for å studere forskjeller og likheter mellom ulike elevgrupper og mellom målinger fra vanlig skole og fra hjemmeskoler. Den relative forskjellen mellom elevgrupper og målinger er vurdert ut fra standardavvik i målingene. Det vil si at forskjellene er angitt i standardavvik (Cohens d). Statistisk innebærer dette at den reelle forskjellen i skåre på en variabel mellom for eksempel to elevgrupper, er dividert med den gjennomsnittlige størrelsen på standardavviket til variabelen. Dette kan uttrykkes ut fra følgende formel:

$$\text{Forskjellen i standardavvik} = \frac{\text{Resultat gruppe A minus resultat gruppe B}}{\text{Gjennomsnittlig standardavvik (vektet)}}$$

Med vektet standardavvik menes her at det er beregnet et gjennomsnitt av standardavviket på målingene som er vektet for forskjellen på størrelsene i utvalgene av gruppe A og B. Fordelen med å uttrykke forskjeller i standardavvik er at forskjeller på forskjellige variabelområder kan vurderes i forhold til hverandre, og at en tar høyde for variasjonen i materialet. Svakheten med bruk av standardavvik er at det er et mer usikkert mål når variansen i målingene ikke er normalfordelt.

2.4 Fortolkning av resultatene

Skal elevenes oppfatninger, erfaringer og handlinger forstås, bør de i utgangspunktet betraktes som aktører i egne liv. Barn og unge er handlende og villende individer som ønsker å skape mening i sin tilværelse. Deres oppfatninger og handlinger må forstås i lys av dette (Nordahl, 2010). Dette gjelder også når vi skal fortolke elevenes erfaringer med hjemmeskole. Barn og unge sine oppfatninger av hjemmeskolen er subjektive og dannet på grunnlag av deres egne tidligere erfaringer. Det innebærer at hjemmeskolen forstås på ulike måter av forskjellige elever. Vi kan også være ganske sikre på at elevenes oppfatninger av hjemmeskolen er en annen enn lærernes oppfatninger. I dannelsen av egne oppfatninger og meninger er ethvert barn og enhver ungdom like meningsberettiget som den voksne. Våre subjektive oppfatninger er ikke bare vesentlige i seg selv. De er også viktige fordi de i mange situasjoner danner

grunnlaget for våre handlinger. Vi bør kjenne til elevenes verdier og oppfatninger dersom vi skal forstå det som nå har foregått i denne perioden med hjemmeskole.

Det er imidlertid ikke slik at eleven selv står fritt til å velge, tenke og mene. De omgivelsene og de situasjonene elevene er i, også hjemmeskolen, setter begrensninger, men gir også muligheter for våre oppfatninger og handlinger. Elevene har levd, handlet og erfart innenfor de bestemte omgivelser som har eksistert i hjemmeskolen, og elevene har vært i kontinuerlig interaksjon med omgivelser som i læringssammenheng har vært digitale. Dette har vært en helt ny skolesituasjon for elevene i perioden fra 12. mars. I denne perioden har de opplevd en ren digital skole der deres arbeid i tillegg har foregått hjemme.

I pedagogisk sammenheng er forståelse for elevenes oppfatninger og handlinger viktig fordi det har konsekvenser for læring og undervisning. Dette gjelder også i forhold til hjemmeskole. Det er nødvendig at lærere og skoleledere nå anvender informasjon om hvordan dette er opplevd når den vanlige skolen nå er i gang igjen. Skal lærerne i skolen hjelpe eleven til å nå de faglige, sosiale og personlige målene som er satt for opplæringen, vil kunnskap om og forståelse for eleven være en forutsetning. All læring foregår i den enkelte, det er eleven selv som lærer. Elevens handlinger, oppfatninger, virksomhet og engasjement må være knyttet til det som skal læres om denne læringen skal skje.

Opplæring innebærer muligheten for ny kunnskap, nye erfaringer og personlig vekst og berikelse. Det er dette skolen og lærerne skal bidra til, og det har også vært hensikten med hjemmeskole. Men opplæring innebærer også muligheten for stagnasjon, blokkering og utarming av det som kunne vært mulig hos den enkelte elev. Læreren er ikke bare den som kan hjelpe eleven i hans eller hennes utvikling og læring, læreren kan også avgrense, innsnevre og stenge for de muligheter som ligger i eleven (Mollenhauer, 1996). Hjemmeskolen har også hatt disse mulighetene til både å utvikle og begrense. Det grunnleggende spørsmål er i hvilken grad hjemmeskolen har fremmet eller hemmet det potensial for læring som ligger i hver enkelt elev. Elevenes svar i denne spørreundersøkelsen om hjemmeskole kan gi oss en viss forståelse av dette.

3. Resultater fra spørreundersøkelsen

3.1 Opplevelser og erfaringer med hjemmeskole

Nedenfor har vi gjengitt elevenes svar på hvordan de har erfart ulike sider ved hjemmeskolen og hvilke subjektive opplevelser de har av denne formen for skole.

3.1.1 Arbeidsplaner

I hjemmeskolen har arbeidsplanen for elevene vært et viktig virkemiddel for at elevene skal vite hvilke oppgaver og tema lærerne ønsker at de skal arbeide med. I tabellen nedenfor har vi gjengitt hvordan elevene har erfart disse arbeidsplanene.

Tabell 3.1: Arbeidsplaner

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Snitt	Std. avvik
Jeg vet hva læreren vil at jeg skal arbeide med hjemme hver dag	60,43%	31,31%	6,76%	1,50%	3,51	0,69
Jeg vet at jeg lærer det jeg skal	46,16%	40,63%	11,10%	2,12%	3,31	0,75

Tabell 3.2: Arbeidsplaner

	Hver dag	Ofte	Av og til	Sjelden	Nei, aldri	Snitt	Std. avvik
Jeg vet hva jeg skal gjøre hver skoledag	57,89%	31,94%	7,86%	1,89%	0,42%	4,45	0,75

Bildet er relativt entydig. Det store flertallet av elever har hatt god kjennskap til hva de skal arbeide med hjemme hver dag, og de er også relativt sikre på at de har lært hva det forventes at de skal lære. Lærerne ser ut til å ha gitt god informasjon til elevene om hva det skal arbeides med ved at 92 % av elevene er helt enig eller litt enig i at de vet hva de skal arbeide med hver dag. Rammene og arbeidsplanene for hjemmeskolen har ut fra dette fungerte godt, og lærerne har ut fra elevenes svar lagt læringsarbeidet godt til rette for elevene.

3.1.2 Hjelp med oppgaver

Det er nødvendigvis slik at en hjemmeskole må bestå av relativt mye arbeid for elevene med å løse oppgaver. Disse oppgavene har de fått gjennom arbeidsplaner, og deler av arbeidet

hjemme vil være basert på å løse disse oppgavene. Erfaringsmessig er det elever som trenger hjelp til dette, og vi har her spurt om hvilken hjelp de mener de har fått fra lærere, medelever og foreldre.

Tabell 3.3: Hjelp med oppgaver

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Snitt	Std. avvik
Hvis det er oppgaver jeg ikke forstår er det lett å få hjelp fra en lærer	49,41%	37,96%	10,52%	2,12%	3,35	0,75
Hvis det er oppgaver jeg ikke forstår er det lett å få hjelp fra en klassekamerat	48,01%	32,68%	13,23%	6,07%	3,23	0,90
Hvis det er oppgaver jeg ikke forstår er det lett å få hjelp fra mine foreldre	60,24%	27,63%	8,22%	3,91%	3,44	0,80

De fleste elevene uttrykker her at det har vært relativt lett å få hjelp av en lærer når de har fått oppgaver de ikke forstår. Samtidig uttrykker 13 % av elevene at de er litt uenig eller helt uenig i dette. Her har det vært variasjoner, noe også det relativt høye standardavviket viser. Mange elever har også fått hjelp fra medelever, men her uttrykker 19 % at de er helt eller litt uenig i dette. I gjennomsnitt har det vært lettest å få hjelp fra foreldre, og det viser at elevene erfarer at foreldrene har bidratt mye inn i deres skolearbeid i denne perioden. Men når 4 % er helt uenig i dette og 8 % litt uenig, er det også elever som i svært begrenset grad har fått noen hjelp hjemme.

3.1.3 Tema i fagene

Det er grunn til å anta at det for lærerne har vært utfordrende å presentere og forklare nytt lærestoff for elevene. Derfor spurte vi om elevene har arbeidet med de samme temaene som på skolen, dvs. mye repetisjon, eller om de også har arbeidet med nye tema.

Tabell 3.4: Tema i fagene

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Snitt	Std. avvik
Jeg jobber med de samme temaene i hjemmeskole som de vi hadde på skolen	40,28%	42,25%	14,26%	3,21%	3,20	0,80
Jeg arbeider med nye tema i fagene i hjemmeskole	41,66%	44,00%	11,36%	2,98%	3,24	0,77

Elevenes svar viser helt tydelig at det ikke bare har vært repetisjonsoppgaver i denne perioden. Lærerne har ut fra elevenes erfaringer også lagt opp til at det skal arbeides med nye tema og nytt lærestoff. Ut fra dette er det grunn til å anta at det også har vært progresjon i læringen.

3.1.4 Arbeidsmåter og tilgang til nettbrett, PC og nett

Det er noen begrensninger i hvilke metoder og arbeidsmåter som kan anvendes i en digital hjemmeskole. Dette er både knyttet til det rent praktiske og til at lærerne ikke har erfaring på hvordan en digital hjemmeskole kan gjennomføres. I spørsmålene på dette området har vi tatt for oss noen hovedtilnærminger i arbeidsmåter og spurt elevene om hvor ofte de har deltatt i disse tilnæringsmåtene i undervisning og læring.

Tabell 3.5: Arbeidsmåter og tilgang til nettbrett, PC og nett

	Hver dag	Ofte	Av og til	Sjelden	Nei, aldri	Snitt	Std. avvik
Læreren underviser for oss på nettet (Teams, Showbie.)	36,89 %	21,86 %	17,99 %	13,00%	10,26%	3,62	1,36
Det er felles diskusjoner mellom elevene og lærerne på nettet (Teams, Showbie o.l.)	21,76 %	22,74 %	26,31 %	18,83%	10,36%	3,27	1,28
Vi arbeider i grupper med oppgaver	5,18%	17,44 %	36,76 %	22,57%	18,05%	2,69	1,11
Jeg arbeider alene med oppgaver	39,90 %	38,94 %	13,97 %	4,75%	2,44%	4,09	0,97
Jeg kan bruke PC eller nettbrett når jeg trenger det hjemme	78,78 %	14,79 %	4,75%	1,15%	0,54%	4,70	0,66
Det vanskelig å arbeide med skoleoppgaver hjemme fordi jeg ikke har tilgang til pc eller nettbrett	1,59%	2,32%	3,30%	8,96%	83,84%	4,71	0,78

I elevenes vurderinger av hvordan hjemmeskolen har foregått og dermed hvilke arbeidsmåter som er benyttet, ser vi at 23 % av elevene aldri eller sjelden har deltatt i undervisning på

Teams, Showbie eller andre plattformer. Videre svarer 29 % av elevene at de aldri eller sjelden har deltatt i drøftinger på nettet, og 40% av elevene har sjelden eller aldri arbeidet i grupper sammen med andre elever. Kun 23 % av elevene uttrykker at de har arbeidet i grupper med oppgaver hver dag eller ofte.

Motsatt uttrykker elevene at de i stor grad har arbeidet alene med oppgaver hjemme. Samlet uttrykker dette at hjemmeskolen har hatt relativt lite variasjon, og det har vært mye individuelt arbeid. Individuelt arbeid hjemme krever en relativt sterk indre motivasjon, og det kan være elever som har hatt problemer med det.

3,8 % av elevene uttrykker at det hver dag eller ofte har vært vanskelig å gjøre skoleoppgaver fordi de ikke har hatt tilgang til nettbrett eller PC, For det store flertall elever har ikke mangel på nettbrett eller PC vært et problem, men fordi 3 – 4 % som har hatt liten tilgang til PC eller nettbrett så har en digital hjemmeskole vært svært problematisk.

3.1.5 Elevenes erfaringer og opplevelser – en oppsummering

Ut fra elevenes svar på denne spørreundersøkelsen ser det ut til at det store flertallet av lærere har lagt undervisningen relativt godt til rette for elevene. Elevene uttrykker at de har visst hva de skal arbeid med, og de uttrykker også at de i hovedsak vet at de lærer det de skal. Lærerne har også lagt til rette for at elevene skal arbeide med nye tema og nytt lærestoff slik at det ikke kun har vært repetisjon. Elevene uttrykker også i stor grad at det har vært relativt lett å få hjelp av særlig foreldre, men også av lærer og medelever. Tilgangen til nett, PC og nettbrett ser heller ikke ut til å ha vært noe problem for flertallet av elever, men noen elever har ikke i tilstrekkelig grad hatt slikt utstyr tilgjengelig. Arbeidsmåtene som er benyttet i den digitale hjemmeskolen, har vært lite varierte, og for mange elever har hjemmeskolen dreid seg om å løse oppgaver individuelt.

Samtidig er det store variasjoner i elevenes svar på de fleste spørsmålene vi har stilt, og dermed er det god grunn til å tro at det har vært store forskjeller i hvordan hjemmeskolen er gjennomført fra lærernes sin side, og at denne variasjonen gjelde både mellom skoler og mellom lærere i den samme skolen.

3.2 Sammenligning av elevenes erfaringer i vanlig skole og i hjemmeskole

3.2.1 Motivasjon og arbeidsinnsats

Nedenfor vises resultatene fra spørsmål omkring elevenes motivasjon og deres arbeidsinnsats og konsentrasjon både i hjemmeskolen og i vanlig skolen. Når Cohens d er negativ, er resultatene dårligere i hjemmeskole enn i vanlig skole.

Tabell 3.6: Motivasjon og arbeidsinnsats

			Antall	Gjennomsnitt	Standardavvik	Cohens d
1	Jeg synes det er viktig å gå på skolen for å lære	Vanlig skole	10 632	3,60	0,59	- 0,11
	Jeg synes det er viktig å ha hjemmeskole slik at vi fortsatt kan lære	Hjemmeskole	4 091	3,53	0,71	
2	Jeg synes ofte det er kjedelig i timene	Vanlig skole	10 573	2,36	0,83	- 0,10
	Jeg synes ofte det er kjedelig med hjemmeskole	Hjemmeskole	4 087	2,27	0,94	
3	Jeg drømmer meg bort og tenker på andre ting	Vanlig skole	10 642	3,39	0,98	- 0,18
	Jeg drømmer meg bort og tenker på andre ting når jeg har hjemmeskole	Hjemmeskole	4 092	3,21	1,02	
4	Jeg er rastløs og sitter urolig på plassen min	Vanlig skole	10 603	3,99	1,02	- 0,40
	Jeg er rastløs og sitter urolig når jeg har hjemmeskole	Hjemmeskole	4 093	3,51	1,13	
5	Jeg er trøtt og uopplagt i timene	Vanlig skole	10 593	3,55	1,02	0,24
	Jeg er trøtt og uopplagt når jeg har hjemmeskole	Hjemmeskole	4 091	3,80	1,04	

Det generelle bildet er her at elevene har hatt noe lavere motivasjon og litt mindre arbeidsinnsats og konsentrasjon under hjemmeskolen sett i forhold til vanlig skole. Særlig uttrykker de at de er mer rastløse og urolige hjemme enn på skolen. Men samtidig sier de at de er noe mindre trøtte og uopplagte hjemme. Standardavviket er også noe større i hjemmeskolen enn i vanlig skole slik at det er mer variasjon blant elever i hjemmeskolen enn i hverdagsskolen.

3.2.2 Støtte fra læreren

Elevene har vurdert relasjonen til og støtten de har fått fra læreren i denne perioden med hjemmeskolen. Dette er en variabel som ut fra internasjonal forskning, har en klar sammenheng med elevenes læringsutbytte (Hattie, 2009). Nedenfor er gjennomsnittet på hvert enkelt spørsmål gjengitt sammen med standardavvik og Cohens d.

Tabell 3.7: Støtte fra læreren

			Antall	Gjennomsnitt	Standardavvik	Cohens d
1	Jeg har god kontakt med læreren	Vanlig skole	10 641	3,56	0,65	- 0,44
	Jeg har god kontakt med læreren når jeg har hjemmeskole	Hjemmeskole	4 080	3,24	0,81	
2	Når jeg har problemer eller er lei meg kan jeg snakke med læreren	Vanlig skole	10 635	3,36	0,89	- 0,16
	Når jeg har problemer eller er lei meg kan jeg snakke med læreren selv om jeg ikke er på skolen	Hjemmeskole	4 055	3,21	0,96	
3	Læreren bryr seg om hvordan jeg har det	Vanlig skole	10 633	3,62	0,66	- 0,04
	Læreren bryr seg om hvordan jeg har det	Hjemmeskole	4 073	3,59	0,69	
4	Læreren hjelper meg når jeg ikke får til det jeg holder på med	Vanlig skole	10 640	3,66	0,60	- 0,21
	Læreren hjelper meg når jeg ikke får til det jeg holder på med	Hjemmeskole	4 073	3,52	0,71	

Elevenes vurderinger viser her en noe mindre støtte fra læreren i hjemmeskolen enn det de har opplevd tidligere i vanlig skole. Det er særlig spørsmålet knyttet til om de har god kontakt med læreren det er en nedgang i gjennomsnittet. Her er også standardavviket klart større slik at det er mange elever som har hatt svært god kontakt med læreren i hjemmeskolen, men det er også elever som har hatt lite kontakt med læreren.

3.2.3 Tilbakemeldinger fra læreren

Tilbakemeldinger eller feedback fra lærer framstår i forskningen som et avgjørende område for elevenes læringsutbytte (Thurlings, Vermeulen, Bastiaens & Stijnen, 2013). Feedback er direkte relatert til elevenes læring, deres bruk av læringsstrategier og deres arbeidsinnsats. Dette er knyttet til både skriftlige og muntlige tilbakemeldinger. Videre viser forskning på feedback at den umiddelbare tilbakemeldingen fungerer bedre enn forsinket tilbakemelding (Scheeler et.al., 2004). Det er derfor grunn til å tro at muntlig feedback er viktig fordi den kan komme raskere enn den skriftlige og være mer direkte på hva elevene gjør i læringsarbeidet.

Tabell 3.8: Tilbakemeldinger fra læreren

			Antall	Gjennomsnitt	Standardavvik	Cohens d
1	Læreren gir meg skriftlige tilbakemeldinger på oppgaver og lekser	Vanlig skole	10 609	3,78	1,09	0,28
	Lærerne gir meg skriftlige tilbakemeldinger på oppgaver jeg leverer	Hjemmeskole	4 080	4,05	0,86	
2	Lærerne gir muntlige tilbakemeldinger mens jeg jobber med oppgaver i timene	Vanlig skole	10 583	3,73	1,02	- 0,47
	Lærerne gir muntlige tilbakemeldinger på telefon eller på nettet (Teams, Showbie, It's learning o.l.)	Hjemmeskole	4 065	3,20	1,25	
3	Jeg får tilbakemeldinger fra lærerne på arbeidsinnsatsen min	Vanlig skole	10 572	3,78	1,02	- 0,12
	Jeg får tilbakemeldinger fra lærerne på arbeidsinnsatsen min	Hjemmeskole	4 068	3,66	1,02	
4	Lærerne forteller meg hvordan jeg skal arbeide for å lære mer	Vanlig skole	10 600	3,76	1,10	- 0,41
	Lærerne forteller meg hvordan jeg skal arbeide for å lære mer	Hjemmeskole	4 061	3,30	1,14	
5	Lærerne snakker med meg om hvordan jeg lærer	Vanlig skole	10 598	3,40	1,19	- 0,45
	Lærerne snakker med meg om hvordan jeg lærer	Hjemmeskole	4 057	2,88	1,11	

På tilbakemeldinger og feedback til elevene er det en relativt klar tilbakegang når vi sammenligner hjemmeskole med vanlig skole. Unntaket er skriftlige tilbakemeldinger som elevene har opplevd noe mer av gjennom de læringsplattformene som er brukt. Men muntlige tilbakemeldinger har det vært mindre av i hjemmeskolen. På dette spørsmålet svarer 10 % at de aldri har mottatt en muntlig tilbakemelding fra lærer i denne perioden. Det utgjør 400 elever i dette materialet, og innebærer da at disse elevene mener de ikke har snakket med en lærer verbalt i hele perioden med hjemmeskole.

På tilbakemeldinger på hvordan de lærer og hva elevene skal gjøre for å lære mer så opplever elevene at dette har foregått i mindre grad i hjemmeskolen. Denne noe reduserte feedback som

elevene har opplevd i hjemmeskolen, er det ut fra forskning grunn til å tro at kan ha gått ut over elevenes læringsutbytte i skolefagene.

3.2.4 Sammenligning av hjemmeskole med vanlig skole – en oppsummering

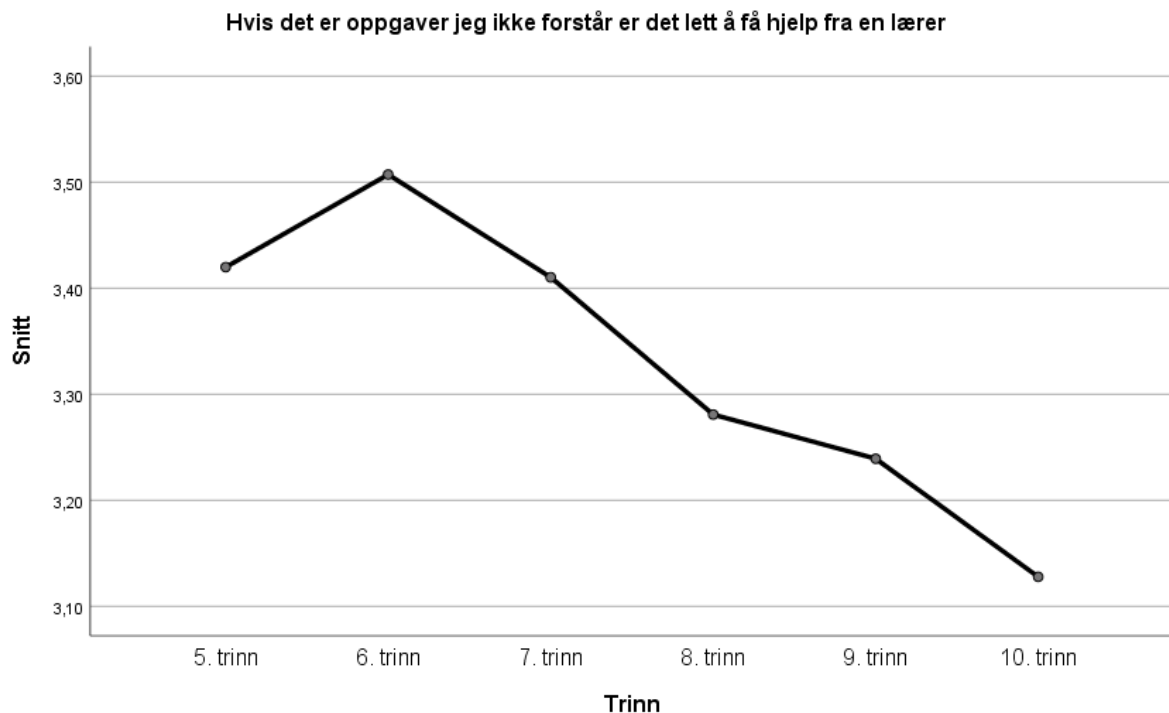
På de tematiske områdene og spørsmålene til elevene som er tilnærmet like knyttet til opplevelse av hjemmeskole og vanlig skole, er det gjennomgående slik at hjemmeskolen kommer dårligere ut enn den vanlige hverdagsskolen. Dette er elevenes subjektive erfaringer og opplevelser fra to kontekstuelle helt ulike skolehverdager som gir dette resultatet. Innen områdene hjelp og støtte fra lærer og tilbakemeldinger/feedback på læringsarbeidet finner vi de største forskjellene. Dette er områder som forskning viser at har en klar sammenheng med og effekt på elevenes læringsutbytte. Vi har i denne undersøkelsen ikke noe mål på elevenes faktisk læring, men disse resultatene viser at lærere og skoleledere bør kartlegge elevenes læring, og raskt sette inn tiltak i forhold til elever som har hatt dårlig progresjon i læring i hjemmeskolen.

3.3 Variasjoner mellom elevgrupper

I analysene av resultater har vi også sett på noen ulike elevgrupper og bakgrunnsvariabler for å studere forskjeller og likheter. Dette gjelder forskjeller og likheter mellom elevers vurderinger på ulike klassetrinn, klassestørrelse, faglige prestasjoner og kjønn.

3.3.1 Forskjeller mellom klassetrinn

På spørsmålene om elevenes opplevelser og erfaringer med hjemmeskole er det noen relativt tydelige og signifikante forskjeller mellom elever på ulike trinn. Når vi sammenligner 5. trinn med 10. trinn, uttrykker elevene på 5. trinn at det er lettere å få hjelp fra lærer ($p < ,01$, Cohens $d = 0,51$) og lettere å få hjelp fra foreldre ($p < ,01$, Cohens $d = 0,73$). Spørsmål om hvor lett det er å få hjelp av lærer ser vi i den grafiske framstillingen under:

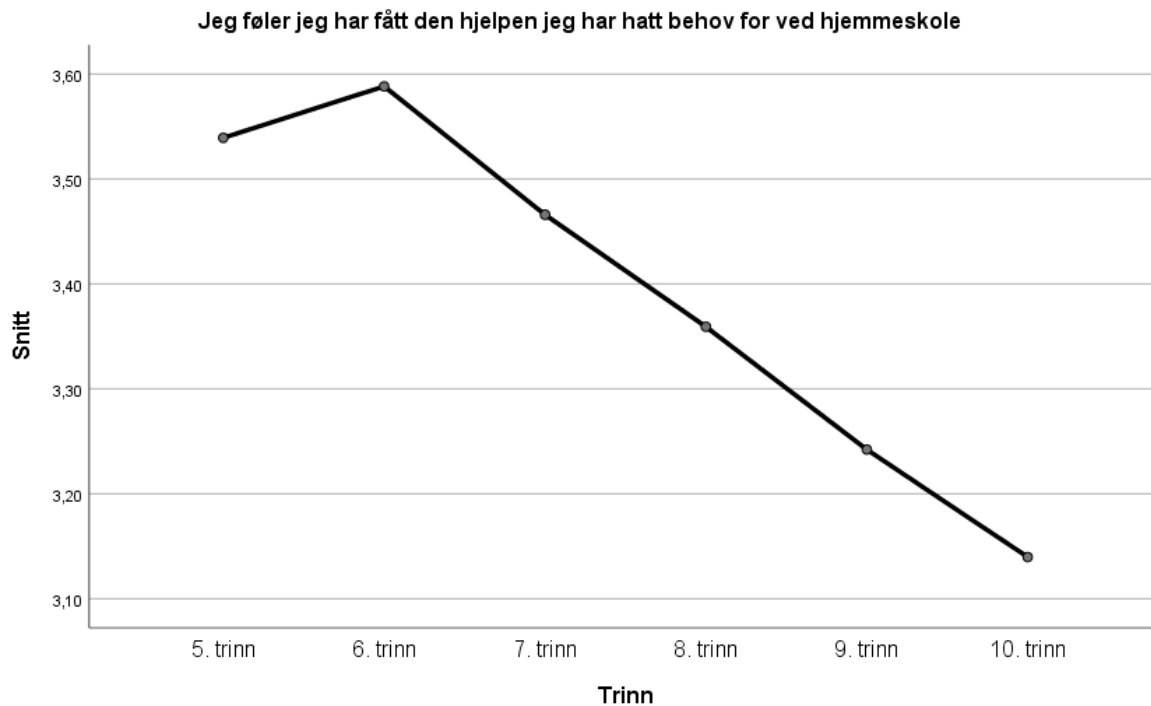

Figur 3.1: "Hvis det er oppgaver jeg ikke forstår er det lett å få hjelp fra lærer" fordelt på trinn

Her ser vi også at det er en klar forskjell mellom elever på mellomtrinnet og elever på ungdomstrinnet, noe som gjelder flere av vurderingsområdene. På spørsmål om hjelp fra medelever skårer imidlertid 10. trinn bedre enn 5. trinn ($p < ,01$, Cohens $d = 0,46$).

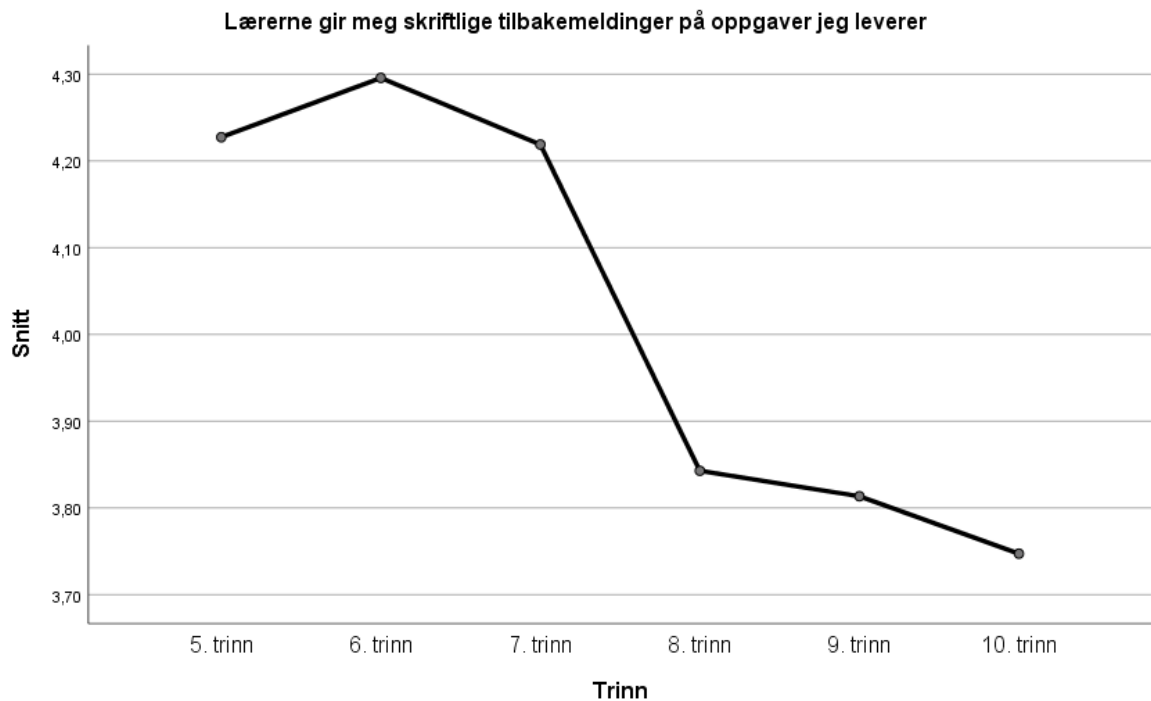
Elevene på ungdomstrinnet savner undervisningen på skolen mer enn elevene på mellomtrinnet ($p < ,01$, Cohens $d = 0,50$). Dette kan ha en sammenheng med at de ikke synes det er like lett å få hjelp fra læreren.

Innen de spørsmålene som omhandler både vanlig skole og hjemmeskole, er det mer systematiske forskjeller mellom elever på ulike trinn. Dette gjelder særlig hjelp og støtte fra læreren og tilbakemeldinger/feedback på læringsarbeidet. På spørsmålene om hjelp og støtte fra lærer opplever elever på 10. trinn klart mindre støtte enn elever på 5. trinn ($p < ,01$, Cohens $d = 0,50$). Dette er illustrert i figuren nedenfor på spørsmålet om de får den hjelpen de har behov for.

Figur 3.2: "Jeg føler jeg har fått den hjelpen jeg har hatt behov for ved hjemmeskole" fordelt på trinn

Innen tilbakemeldinger og feedback på læringsarbeidet finner vi klare forskjeller mellom mellomtrinnet og ungdomstrinnet. Nedenfor er dette illustrert i figuren på spørsmålet om de får skriftlige tilbakemelding:

Figur 3.3: "Lærerne gir meg skriftlige tilbakemeldinger på oppgaver jeg leverer" fordelt på trinn

Disse forskjellene er 0,64 standardavvik ($p < ,01$, Cohens d) slik at her har det ut fra elevenes erfaringer vært ulikt omfang av skriftlige tilbakemeldinger. Det samme gjelder også til dels på muntlige tilbakemeldinger ($p < ,01$, Cohens $d = 0,38$).

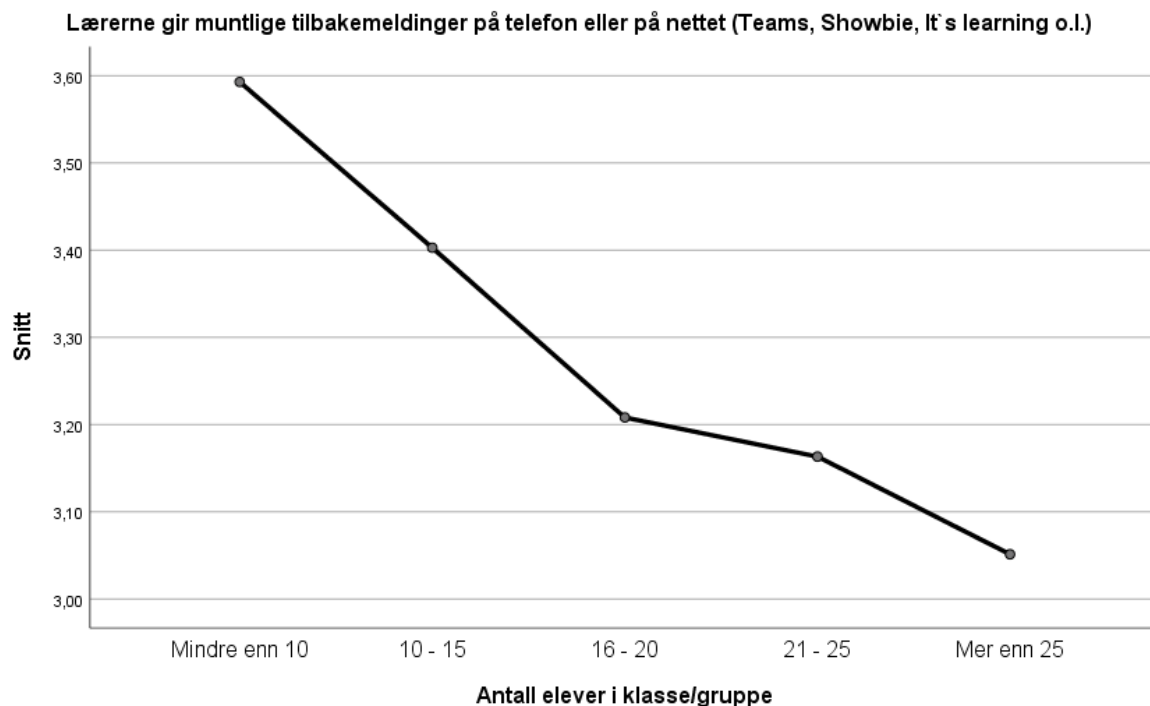
Det er her viktig å understreke at i undersøkelser som omhandler vanlig skole, skårer elever noe lavere enn elever på mellomtrinnet på en del av disse spørsmålene selv om forskjellene er noe større i hjemmeskolen (Nordahl, Egelund, Nordahl & Sunnevåg, 2017). Slik kan vi kanskje si at ulikhetene i elevenes erfaringer av ungdomstrinnet og mellomtrinnet er opprettholdt gjennom hjemmeskolen.

3.3.2 Forskjeller ut fra klassestørrelse

Elevenes erfaringer og opplevelser av hjemmeskolen i seg selv viser ikke så store forskjeller mellom elevene ut fra klassestørrelse. Arbeidsinnsatsen og erfaringene med å arbeide hjemme er relativt lik. Dette er forståelig fordi klassestørrelsen på vanlig skole ikke nødvendigvis har noen sammenheng med hvordan elevene arbeider i en hjemmeskole.

Men på spørsmål om støtte og hjelp fra læreren er det forskjeller. Tendensen er at det er noe mindre kontakt og støtte fra lærer i klasser med mer enn 25 elever enn om du tilhører en liten klasse med mindre enn 10 elever ($p < ,01$, Cohens $d = 0,35$). Elevene i små klasser opplever også at det er noe lettere å få hjelp fra læreren ($p < ,01$, Cohens $d = 0,43$). Disse forskjellene kan forklares med at det er mindre arbeidskrevende for en lærer å forholde seg til få elever digitalt enn individuelt til mange elever.

De samme forskjellene ser vi innenfor spørsmålene om tilbakemeldinger og feedback. I gjennomsnitt er forskjellene på disse spørsmålene her mellom elever i små og store klasser 0,35 standardavvik (Cohens d). I figuren nedenfor er dette vist på spørsmålet om muntlige tilbakemeldinger:

Figur 3.4: "Lærerne gir meg muntlige tilbakemeldinger på telefon eller på nettet" fordelt på klassestørrelse

Disse forskjellene ut fra klassestørrelse knyttet til hjelp og støtte fra læreren og tilbakemeldinger og feedback, kan ikke betraktes som store. Men det ser ut til å være noe mer utfordrende å støtte og gi tilbakemeldinger digitalt når du som lærer har mange elever å forholde deg til. Denne utfordringen ved en digitalt hjemmeskole kan knyttes til at disse tilbakemeldingene må foregå individuelt, og at de krever mer innsats for å oppnå kontakt digitalt enn det gjør i et vanlig klasserom.

Forskjellene ut fra elevenes erfaringer tilknyttet klassestørrelse er mindre enn forskjellene mellom elever på mellomtrinnet og elever på ungdomstrinnet. Så selv om klassene på ungdomstrinnet er noe større enn på mellomtrinnet, kan ikke det alene forklare forskjellene mellom klasstrinn.

3.3.3 Forskjeller ut fra elevenes mestringsnivå

Vi har også analysert om det er ulikheter i hvordan hjemmeskolen er erfart mellom elever på ulikt mestringsnivå. Dette er noe usikre analyser fordi datamaterialet er noe underrepresentert av elever på et lavt mestringsnivå og noe overrepresentert av elever på et høyt mestringsnivå når vi sammenligner med populasjonen. Det er vanskelig å vurdere hvilken innflytelse dette har på disse ulike elevgruppene svar. I variansanalysene har vi sett på elever med standpunktkarakter 2 i norsk til jul og sammenlignet det med elever med standpunktkarakter 6. Disse to elevgruppene er omtrent like store i materialet med en N på 76 på nivå 2 og N = 65 på nivå 6.

Når vi ser på området knyttet til konsentrasjon, vurderer elevene på det laveste nivået det til å være noe vanskeligere å komme i gang (Cohens $d = 0,30$) med skolearbeidet og til å konsentrere seg om skolearbeidet (Cohens $d = 0,21$). Ut over dette er det ingen forskjeller mellom elevene i egenvurdering av arbeidsinnsats. Når det gjelder hjelp og støtte fra læreren, er det en tendens til at lavt presterende elever i noe mindre grad har fått den hjelpen de har hatt behov for (Cohens $d = 0,30$).

På elevenes vurdering av tilbakemeldinger fra læreren, skårer de lavt presterende høyest. På de fem spørsmålene som er knyttet til tilbakemeldinger, er forskjellen totalt på 0,32 standardavvik (Cohens d). Dette er positivt, men samtidig er grunn til å understreke at elever på det høyeste mestringsnivå heller ikke trenger så mye tilbakemeldinger på f.eks. læringsstrategier fordi de vet hvordan dette skal anvendes. På spørsmål om lærerne gir elevene tydelige vurderingskriterier på oppgaver som skal leveres, opplever de dyktigste elevene det i større grad (Cohens $d = 0,41$).

Svarene til de to elevgruppene på spørsmålene tilknyttet elevenes forventninger til egen mestring er vist i tabellen nedenfor.

Tabell 3.9: Forventning om egen mestring fordelt på nivå i norsk

	Nivå i norsk	Gjennomsnitt	Standardavvik	Cohens d
Jeg tror jeg kan klare de oppgavene jeg får i hjemmeskolen	2	3,59	1,03	0,91
	6	4,48	0,64	
Jeg prøver på nytt hvis jeg gjør en feil	2	3,44	1,04	0,69
	6	4,22	1,06	
Jeg gir opp hvis jeg synes oppgaven er vanskelig	2	2,83	1,04	0,90
	6	3,92	1,05	
Når jeg arbeider med skolefag fortsetter jeg å jobbe selv om det jeg skal lære er vanskelig	2	3,46	0,96	0,90
	6	4,32	0,74	

Disse forskjellene er markante og viser at elever som har et lavt mestringsnivå i norsk har klart mindre forventninger til egen mestring i hjemmeskolen enn elever på et høyt mestringsnivå. Dette kan bidra til et redusert læringsutbytte i fagene. Men samtidig er viktig å understreke at vi også finner klare forskjeller mellom elevers forventninger til egen mestring og skolefaglige prestasjoner når den vanlige skolen er konteksten (Nordahl, Egelund, Nordahl & Sunnevåg, 2017).

Det ser også ut til at elever på et lavt mestringsnivå har vært noe mer usikre på hva de skal arbeide med i hjemmeskolen. På spørsmål om jeg vet hva jeg skal gjøre hver dag, er forskjellen 0,64 standardavvik (Cohens d).

Ut fra elever på ulike mestringsnivå i norsk ser det klart ut til at elever på lavt mestringsnivå har hatt større utfordringer med hjemmeskolen enn elever på et høyt mestringsnivå. Dette

indikerer at hjemmeskolen kan ha gått mer ut over læringsutbyttet til de elevene som i størst grad trenger progresjon i læringen. Det positive er at disse elevene opplever å ha fått mer tilbakemeldinger fra læreren, men det kan også ha en sammenheng med at elever på et høyt mestringsnivå mestrer oppgavene og har gode læringsstrategier. Denne forklaringen kan sies å være i samsvar med at elever på et høyt mestringsnivå uttrykker at de i større grad enn elever på et lavt mestringsnivå får den hjelpen av læreren som de har brukt for.

3.3.4 Forskjeller mellom gutter og jenter

Det er samlet sett relativt lite variasjoner i jenter og gutter sine opplevelser og erfaringer med hjemmeskole. På noe spørsmål finner vi signifikant kjønnsforskjeller, men det er viktig å understreke at selv om disse forskjellene er signifikante så er de like vel små (Cohens d mellom 0,10 og 0,15). Jentene synes det er noe vanskeligere å komme i gang med skolearbeidet enn guttene. På alle 5 spørsmålene knyttet til tilbakemeldinger fra læreren er det forskjeller i gutters favør. De uttrykker at de har fått mer skriftlige og muntlige tilbakemeldinger enn jentene knyttet til både arbeidsinnsats og bruk av læringsstrategier. Dette kan ha en sammenheng med at guttene kanskje nå har fått mindre tilbakemeldinger på atferd og mer på sitt læringsarbeid enn i den vanlige skolen.

Ut over dette savner guttene mer noe mer den direkte kontakten med læreren, mens jentene i noe større grad enn guttene savner undervisningen på skolen. Jentene vurderer også at de har arbeidet mer alene med oppgaver enn guttene.

3.4 En samlet vurdering

Det vi har presentert av resultater fra elevenes opplevelser og erfaringer med hjemmeskole er elevenes subjektive vurderinger. Disse erfaringene stemmer ikke nødvendigvis med lærernes eller foreldres oppfatninger, men det er all grunn til å hevde at de er gyldige for elevene. Denne korte rapporten er et uttrykk for elevenes erfaringer med denne helt spesielle situasjon for norsk skole, og de er det viktig å lytte til fordi skolen er til for elevene. Rettighetene i opplæringsloven er relatert til elevenes læring og utvikling, og det er opp mot disse rettighetene at hjemmeskolen bør vurderes.

Når vi kun ser på elevenes svar på spesifikke spørsmål om hvordan de har opplevd hjemmeskolen så er de i utgangspunktet relativt positive. Flertallet av elever uttrykker at de har mestret hjemmeskolen relativt godt, men det er store variasjoner i elevenes svar. Dette tyder på at hjemmeskolen har blitt gjennomført på høyst ulike måter både i skoler og mellom skoler, og ikke alle lokale løsninger ser ut til å ha fungert like godt. Variasjonen i de lokale løsningene har kommet som en naturlig konsekvens av at det nesten ikke har eksistert nasjonale retningslinjer for hvordan hjemmeskolen bør realiseres ut fra pedagogiske prinsipper.

Det er også noen enkeltfunn som virkelig bør løftes fram og analyseres i skolen. Skolefaglig lavtpresterende elever ser ut til å ha hatt større utfordringer med den digitale hjemmeskolen

enn høytpresterende elever. Når 10 % av elevene sier de ikke har hatt muntlig kontakt med lærerne i denne perioden på telefon eller på en læringsplattform så er det alvorlig. Det er heller ikke greit at 40 % av elevene uttrykker at de sjelden eller aldri har arbeidet i grupper med andre elever på nettet.

I sammenligningen av elevenes svar på hjemmeskole opp mot deres svar på de tilnærmet samme spørsmålene når de er i den vanlige skolen, er det forskjeller i elevenes svar som uttrykker at hjemmeskolen har vært utfordrende for mange elever. Elevene uttrykker at de er noe mer ukonsentrerte i skolearbeidet hjemme. De opplever mindre støtte og hjelp fra læreren i hjemmeskolen og elevene har fått klart mindre tilbakemeldinger fra lærerne på arbeidet sitt enn de får i den vanlige skolen. Variasjonen i arbeidsmåter har også vært relativt liten for mange elever i hjemmeskolen.

Lærerne her i hovedsak har lagd konkrete planer og opplegg slik at elevene har visst hva de skal av læringsarbeid hver dag. Elevene har også god tilgang til nødvendig teknologi. Rammene for den digitale hjemmeskolen har slik sett vært på plass, men disse rammene ser likevel ikke ut til å kompensere den nærheten elevene har til lærerne på den vanlige skolen og den støtte og hjelp de til daglig kan få på skolen. Det sosiale og faglige elevfelleskapet er også langt svakere i hjemmeskolen enn på vanlig skolen. Den manglende nærheten til lærere og medelever kan ha hemmet elevenes sosiale og faglige læring. Slik sett har den vanlige skolen kvaliteter som er avgjørende viktige for elevenes læring og utvikling i bred forstand, og hjemmeskolen ser ikke ut til å kunne fremme det på samme måte. Ut fra disse svarene kan vi si at skole fungerer best på skolen.

I mange kommuner har det sannsynligvis vært en fordel at elevene har fått sitt eget nettbrett eller PC. Dermed har både kjennskapen og tilgangen til nødvendig teknologi for å kunne gjennomføre en digital hjemmeskole vært god. Men svarene til elevene indikerer også at disse digitale verktøyene og bruken av dem nok ikke fullt ut kan erstatte undervisningen, samarbeidet og fellesskapene i hverdagsskolen. Det er noen begrensninger i bruken av digitale verktøy knyttet til sosiale og faglig læring.

Med bakgrunn i elevenes vurderinger om hvordan hjemmeskolen har fungert, er det viktig at elevene så snart som mulig får en helt normal skolehverdag igjen. Mange elever har en del å hente inn igjen både faglig og sosialt, og når skolen åpner for vanlig undervisning må de få et godt tilrettelagt pedagogisk tilbud.

Litteraturliste

- Bandura, A. (2006). Guide for constructing self-efficacy scales. I: F. Pajares & T. Urdan (Eds.). *Self-efficacy beliefs of adolescents*, (Vol. 5., pp. 307-337). Greenwich, CT: Information Age Publishing.
- Goodlad, J.I. (1984): *A Place called School. Prospects for the future*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Gresham, F.M. & Elliott, S.N. (1990): *Social skills rating system, Manual*. Circle Pines: American Guidance service
- Hattie, J. (2009). *Visible learning: a synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London: Routledge.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of educational research*, 77(1), 81-112.
- Mollenhauer, K. (1996): *Glemte sammenhenger*. Om kultur og oppdragelse. Oslo: Ad Notam Gyldendal.
- Moos, R. & Trickett, E.J. (1974): *The classroom environment scale*. California: Consulting psychology press.
- Nordahl, T. (2005): *Læringsmiljø og pedagogisk analyse. En beskrivelse og evaluering av LP-modellen*. Rapport 19/05. Oslo: NOVA
- Nordahl, T. (2010): *Eleven som aktør. Fokus på elevens læring og handlinger i skolen*. 2. utgave. Oslo: Universitetsforlaget.
- Nordahl, T., Egelund, N., Nordahl, S. & Sunnevåg, A.-K. (2017). *Kultur for læring T1. Hedmarken*. Hamar: Senter for praksisrettet utdanningsforskning.
- Rutter, M., Maughan, B., Mortimore, P. & Ouston, J. (1979): *Fifteen thousand hours. Secondary schools and their effects on children*. London: Open Books.
- Scheeler, M. C., Ruhl, K. L., & McAfee, J. K. (2004). Providing performance feedback to teachers: A review. *Teacher education and special education*, 27(4), 396-407.
- Thurlings, M., Vermeulen, M., Bastiaens, T., & Stijnen, S. (2013). Understanding feedback: A learning theory perspective. *Educational Research Review*, 9, 1-15.
- William, D. (2009): An integrative summary of the research literature and implications for a new theory of formative assessment. I: Andrade, H.L. & Cizek, G.J. (Eds.): *Handbook of formative assessment*. New York: Taylor & Francis